

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, January 18, 1981

Nr. 11

STOCKHOLME EINA JAV - RUSŲ PASITARIMAI

ESTIJOJ. PASKLIDO ATSIŠAUKIMAI, KVIEČIANTIEJI SIEKTI LAISVĖS

TASS AGENTŲRA PASKELBĖ DU PRANEŠIMUS,
LIEČIANČIUS LATVIJĄ IR ESTIJĄ

MASKVA, Rusija. — "Tass" paskelbė du straipsnius, kuriuose kaltina JAV-es dėl neramių nuotaikų Pabaltijo valstybėse. Sovietų agentūra tvirtina, kad paskutiniu metu Amerikoje buvo keliamos latvių ir estų nuotikos.

Oficialus pranešimas kalbėta apie dvi valstybes — Estiją ir Latviją. Jis visai neminėja Lietuvos. Iš viso Sovietų valdžia labai nepatinka, kai JAV Kongresas užsima apie Pabaltijo valstybių likimą.

Pranešimas sako, kad Amerikos Central Intelligence Agency (CIA), kalbėdama dėl Estijoje pasirodžiusio atsišaukimo, pasirašyto Estijos išlaisvinimo komiteto vardu. Pranešimas sako, kad CIA moka visas platinateis atsišaukimų spausdinimo ir platinto išlaidas.

Ilgus metus Sovietų agentūra kaltino amerikiečius dėl amerikiečių spaudoje pasirodantių žinių ir atsišaukimų apie rusų pavergtus lietuvius, latvius ir estus. Rusai norėtų, kad amerikiečių spaudoje nebūtų jokių žinių apie rusų pavergtas tautas ir išnaudojamus kraštus. Sovietų agentūra paprastai paskelbdavo vieną pranešimą apie Pabaltijo kraštus, bet šį kartą rusai paskelbė vieną pranešimą po kito. Jie patys pridėjo žinią, kad Pabaltijo gyventojai susirūpinę Stockholme vykstančia konferencija. Matyt, kad latviai, estai ir lietuviai seka pranešimus iš Stockholmo.

Diplomatai, įvairiai interpretuoja

Užsienio diplomatai įvairiai interpretuoja du paskelbtus pranešimus apie Estiją ir Latviją. Gal rusai tuo bando diskredituoti JAV-es vykstančioje 35-ųjų valstybių konferencijoje? Gal jie tuo bandys nurodyti, kad JAV kišasi į tų Pabaltijo valstybių vidaus reikalus?

Bet visiems aišku, kad Stockholme bus aptariami Helsinkio konferencijos nutarimai. Sovietai žino, kad visos Europos valstybės domisi Helsinkio konferencijos baigiminiu aktu, kuriuo buvo iškeltas ir trijų Pabaltijo valstybių klausimas. Savo laiku Vakarų Europos valstybės palaikė diplomatinis santykius su Pabaltijo valstybėmis, vedė su jomis prekybą, o dabar jas išnaudoja Sovietų Sąjunga, at-

13 prof. Schmittlein "Etudes sur la nationalité des Aesti,"
išleistas Esde 1943 m., Vol. I, 80 psl.

Tryliktoje šimtoje, je po Kristaus baltiečių apgyventos
vietos pagal K. Lūgos 1924 m. paruoštą žemėlapi

HUSEINAS KVIEČIA PALESTINIEČIUS I IZRAELITŲ PAGROBTAS ŽEMES

KARALIUI NUSIBODO ĮVAIRŲ PASITVYMAI, KURIAIS
NEVYKSTA BAIGTI KOVŲ IR ĮVESTI TAIKOS

AMANAS, Jordanija. — Karalius pasakė Jordanijos parlamente kalbą, kuria kvietė palestiniečius padėti išlaisvinti dešinijį Jordano upės krantą ir Gazą, kuriuos dabar valdo izraelitai. Karalius keliais atvejais tarėsi su izraelitais. Dabar jis priėjo nuomonę, kad kalbą jau užtenka. Jis žino, kad Izraelis ir vėl steigia kolonijas dešinajame Jordano upės krante. Jis nori sustabdyti tų kolonijų statybą, nes yra įsitikinęs, kad tiems kolonistams visvien teks važiuoti namo, kaip jie išvažiavo iš Egipto ir Libano.

Karalius nori vesti derybas su palestiniečiais, kad kuo greičiau būtų paruoštas planas, kaip perimti savo žemes. Bet tas žemių perėmimas negalės būti grindžiamas prievarta ir teroro veiksmais, kuo iki šiol pasižymi Jisr Arafatas ir jo pasekėjai, kuriuos Sirijos kariuomenė pagaliau išvarė iš Libano.

Karalius pasimatys su Arafatu

Karalius Huseinas pranešė parlamentui, kad jis vistiek pasimatys su Arafatu, nors prieš 15 metų tas pats Arafatas, būdamas Jordanijoje, ruošė perversmą prieš Jordanijos vyriausybę. Laimė, kad Jordanijos štabo viršininkas tada laiku pajuto organizuojamą perversmą karaliui nuversti.

Karaliui būtų geriau tartis su įvairiomis palestiniečių grupėmis, bet kai tarp jų eina nesutikimai ir ginčai, tai bandys susitikti su Arafatu ir jam išaiškinti, kad karaliaus pagrindinė mintis esanti tartis su pačiais vietos gyventojais.

Karalius buvo ligoninėje, turi kraujojančią žaizdą, bet tikisi, kad žaizda išgyja. Jis bandys visą šį reikalą greit atlikti.

— Indianos gyventojai pirkę
Marble Hills šėus, juos prarado

PRANCŪZAI PARDAVĖ GINK- LŲ UŽ \$4.5 BILLJONO

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė pirmadienį paskelbė, kad ji pasirašė sutartį pagaminti ir parduoti Saudi Arabijai modernių ginklų už 4.5 bilijono dolerių.

Saudi Arabijai gaminami ginklai bus naudojami pirmą kartą ginti didelių Saudi Arabijos naftos laukus, vamzdžius ir cisternas bei įvairius žemės paviršius esančius įrengimus.

Prancūzų vyriausybė sako, jog tai yra pats didžiausias ginklų užsakymas, kurį bet kada prancūzų ginklų dirbtuvės gavo. Prancūzai tvirtina, kad JAV buvo gavusios dar didesnę užsakymą, siekiantį 8.5 bilijono dolerių, kai gamino tai pačiai Saudi Arabijai galingus radarinius lėktuvus. Pasitarimai šioms ginklams pagaminti tęsiasi pusantros metų. Sutartis buvo pasirašyta ir įsigaliojo sausio 11 dieną.

— Anglijos Darbo partija krypsta į kairę, jos pirmininkas Neil Kinnock labai nepatenkintas. Kairiasparnis Tony Benn stumia į šalį pirmininką Neil Kinnocką.

— Graikai yra įsitikinę, kad atominis karas Europoje neišvengiamas. Mano, kad Andropovui kito kelio nėra.

— Alėnuose susirinko Graikijos, Bulgarijos, Rumunijos ir Jugoslavijos atstovai. Tariai dėl sudarymo zonos laisvos nuo atominių ginklų.

— V. Vokietijos kancleris H. Kohl apgailestauja, kad jis nepamatė kas atsitiks su Otto Lambsdorff ir generolo Guenter Kiessling. Lambsdorff — kyšininkas, o gen. Kiessling — homoseksualas.

— Šai pranešė, kad pradėto darbo nepajėgs baigti.

Marble Hills 1973 metais turėjo kainuoti 1.7 bil. dolerių, o dabar viskas pabrango iki 7 bilijonų dolerių.

ŠVEDIJOS PREMJEERAS PRIĖMĖ SHULTZĄ, GROMYKĄ, KITUS

SOVIETŲ SPAUDA TVIRTINA, KAD PREZ. REAGANO
KALBA BUVO RINKIMINE, NE DIPLOMATINE

STOCKHOLMAS, Švedija. — Pirmadienį sekretorius George Shultz atvyko į Švediją, kur antradienį prasidėjo Europos valstybių pasitarimas taikos reikalais. Švedijos premjeras Olof Palme pasitiko atskridusį sekretorių Shultz, patarė jam pailsėti, o vėliau pasitarime patarė siekti taikos.

Palme taip pat turėjo skubėti į aerodromą sulikti Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministrą Andrei Gromyką, kad jis gerai jausytųsi Švedijoje ir įvykstančiame pasitarime siektų taikos.

Sekretorius Shultz antradienį pasakė pagrindinę aludaromios sesijos kalbą 35 valstybių atstovams. Ir Andrei Gromyka tarė žodį susirinkusiems atstovams, nors pradžioje buvo nutarta, kad jis kalbėtų tik trečiadienį. Suvažiavusiems labiausiai rūpi taikos reikalai.

Visiems labiausiai rūpi JAV ir Sovietų Sąjungos santykiai. Visi žino, kad Sovietų Sąjunga atšaukė savo atstovus iš Ženevos atominių raketų kontrolės konferencijos. Andropovas Maskvoje atvažiavusiems prancūzams pareiškė, kad Amerika turį įsivesti visas paskutinių metų atvežtas atomines raketas iš Vakarų Europos, tai Jada Sovietų Sąjungos atstovai vėl pradės pasitarimus su amerikiečiais.

Sovietų spauda negalėjo neatkreipti dėmesio į prez. Reagan pirmadienio rytė pasakytą kalbą. Prezidentas pareiškė, kad JAV neatsisakys vidutinės galios atominių raketų iš Vakarų Europos, bet dabar JAV sulink pradėti pasitarimus su Sovietų Sąjunga atominių raketų skaičiui sumažinti. JAV atsaiks mūnėtas raketas tikiai tuo metu kai susitars su Sovietų valdžia dėl skaičiaus mažinimo.

Ministeris A. Gromyka Stockholme nepadarė jokio naujo pareiškimo. Jis kartojė Sovietų spaudos paskelbtą rusų nuomonę apie atominių raketų skaičiaus mažinimą. Sovietų dienasrašiai tvirtina, kad šiais metais JAV-se vyks prezidentiniai rinkimai, o prezidentas Reaganas yra priverstas įtikinti amerikiečius, kad jis siekia tarptautinės taikos. Esą, prezidentas noris šių metų lapkričio mėnesį laimėti rinkimus, todėl jis tokią kalbą ir pasakė. Kada laikraštiniškai paprašė Gromyką įvertinti Amerikos poziciją, tai jis dar pasibėjo, kad prezidento Reagano pareiškimai yra tik "rinkiminė kalba". Gromyka taip pat pažymėjo, kad amerikiečiai privalo atskauti savo atomines raketas iš Vakarų Europos.

Sekretorius Shultz, pirmadienį kalbėdamas su Anglijos premjere, aiškino, kad prezidento kalba esanti nuosirdus pasiūlymas artėjantį konferencijai. Britai pritarė Reagano planui.

MARCOS NUOMONĖ APIE AQUINO NUZUDYMĄ

MANILA, Filipinai. — Prezidentas Ferdinand Marcos padikavo senatoriaus B. Aquino mirtį tyrinėjančiai komisijai savo nuomonę apie nužudymą.

Prezidentas Marcos parodė komisijai devynių puslapių rašą, kuriame jis išdėsto savo nuomonę apie sen. Aquino nužudymą. Prez. Marcos yra įsitikinęs, kad didžiausias senatoriaus konkurentas įsakinėjo žuikui, ką jis turi daryti.

Tame rašte pasakyta, kad R. Galvan-prasitaręs, jog jis buvo pašamdytas buvusio senatoriaus salvadoro Laurel nužudyti senatorių Aquino, kai jis rugpjūčio 21 dieną Manilos aerodrome šlipo iš lėktuvo.

Advokatai skaitė prez. Marcos padiktuotą raštą bizneriui Enrique Daranano.

— Indianos valstija nepadarė Marble Hills bendrovei išgelbėti bent daį investuotų pinigų.

Pierre Trudeau

Kanados premjeras Pierre Trudeau vakar labai draugiškai sutiko atskridusį Kinijos premjerą ir leido jam pasakyti kalbą Kanados parlamentui.

KALENDORĖLIS

Sausio 18: Gedigaudas, Raginytė, Darėjis, Galvainis, Laba.

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:48.

Oras šaltas, vėjnotas, gali paaigti.

DIDIEJI VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBAI

(Spausdiname oficialių Vokietijos LB-nės pranešimą)

(Tęsinys)

Nordrhein-Westfalijoje šiek tiek vėliau Bonn-Koelno, Düsseldorfo bei Dortmundo LB apylinkėse, Burgsteinfurte belikę tik trys LB-nės nariai. Solingenas miškas arba kietai užmiegęs. Nerodo gyvybės ženklių ir Bielefeldas, bet dar yra šiek tiek vilčių į atgaivinti. Naujai įsikūrusios LB apylinkės Münsterio veikla dar neįsibėgėjusi.

Su NRW vyriausybės finansine parama šiemet suruoštas Dariaus ir Girėno minėjimas Annaberge, tautos šventė Düsseldorf, kur gražiai pasirodė olandų Dainos orkestras. Remiama liet. moterų dainos grupė. Lituanistinės mokyklos mokytojas gautų iš NRW vyriausybės atlyginimą, bet ta sąlyga, kad būtų nemažiau 11 mokinių. Tiek lietuvių vienoje vietoje neatsirada.

1984 numatoma gegužės pradžioje kaiti su Liet. kultūros draugija Annaberge surengti Motinos dieną, o rugsėjo pradžioje — centrinę tautos šventę, kuriai vieta dar nenustatyta.

VLB Müncheno apylinkėse pirmūninkas dipl. inž. R. Hermanas nurodė, kad Bavarijos sostinėse ribose gyvena apie 120 lietuvių, kurių pusė (62) priklauso LB. Apylinkės vadovybė perrenkama kasmet. Per kadencinius metus surengta Kalėdų eglutė, Vasario 16 minėjimas, kurį Bavarijos vyriausybė parėmė 900 DM. Motinos diena, spalio 22 paminėtos 4 sukaktys, išleisti 3 bendralaiškiečiai, palaidoti du nariai. Glaučdžiai bendradarbiaujama su Memmingeno LB apylinkėse.

Perskaityti raštų atsiųsti pranešimai. VLB Dortmundio apylinkėse maža (7 nariai), todėl didesnių renginių neruošia. VLB Mainzo apyl. priklauso 28 pilnatiesiai nariai, kuriems pabendrauti progą suteikia tėv. Alf. Bernatonio kas mėnesį Mainze laikomos pamaldos. S. m. rugpjūčio 21 mirus pirmūninkui V. Vilkutaičiui, apylinkė liko be vadovo. Bus renkamas naujas. VLB Lübecko apylinkė savo pranešime galėjo pasidžiaugti pagyvenusia veikla: įstojo 8 nauji nariai, suruošė Kalėdų eglutę, paminėta Vasario 16. Baisius girželis, Tautos šventė, surengta ekskursija po Schleswig-Holstein.

na. Metinė apyvarta — 1.384,96 DM.

Laikraštiniukas Kazys Baronas painformavo apie rinkliavą Augsburgo liet. kryžiuui atnaujinti. Surinkta 33.000 DM, kurių pakaks kryžiaus remontui ir dar liks jo priežiūrai. 60% šios sumos sudėjo vokiečiai.

Popiet vyko aiškinimasis kai kurių LB statuto straipsnių ir kitų klausimų. Pz. 9 str. numatyta, kad nariai, nemoką solidarumo įnašų, gali būti laikomi nepilnateisiais nariais. Jie nustoja teisės balsuoti. Tačiau teisė atimti nariui pilnatiesiškumą priklauso ne LB apylinkių vadovybėms, bet Vokietijos LB valdybai. Priėta išvada, kad statutas gerokai pasenęs ir reikalingas patalys.

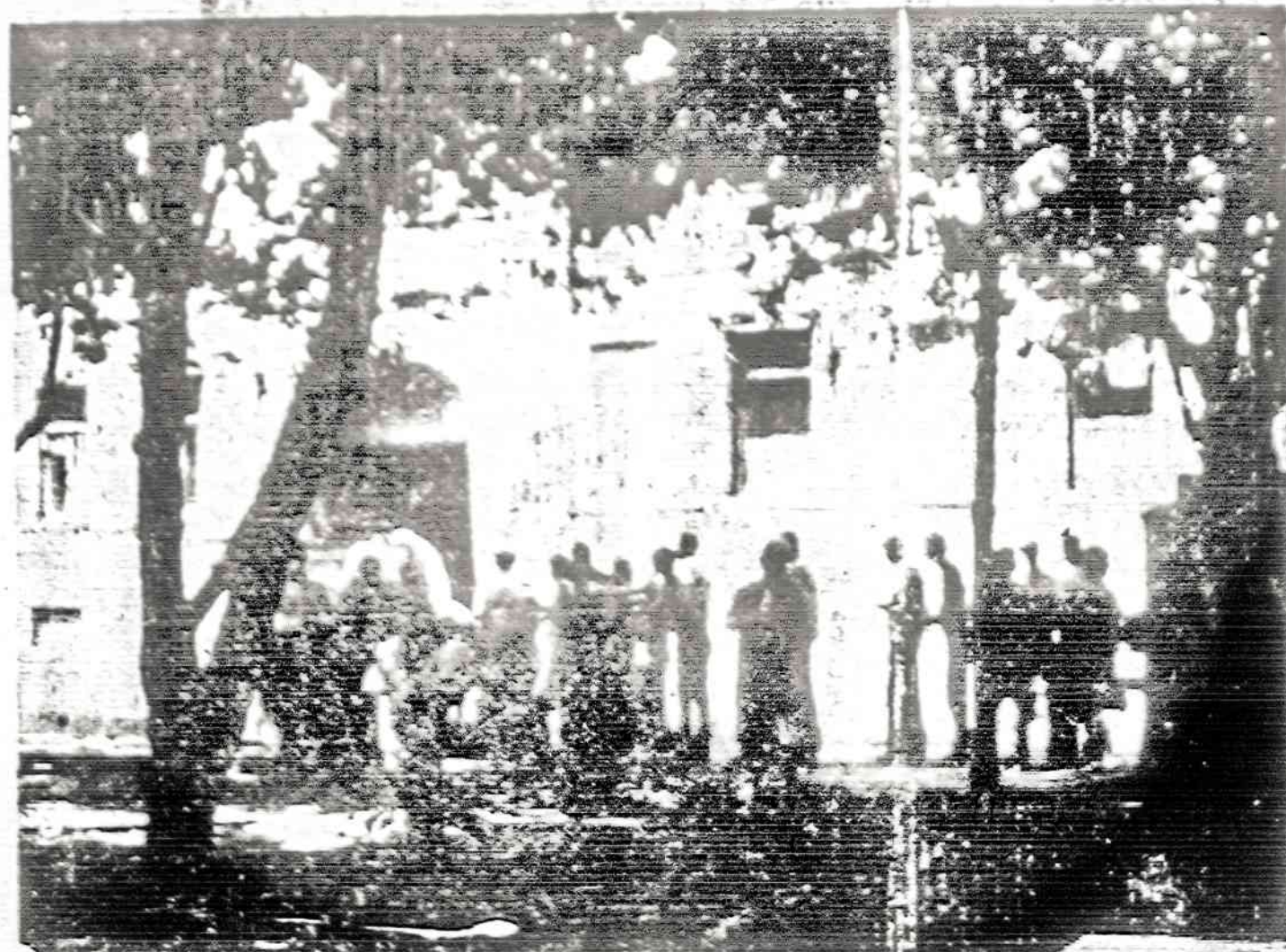
Apylinkių darbuotojai pasidalino patirtimi, kaip galima išrinkti solidarumo įnašus. Daug kalbėta apie testamentus. Pateikta, kad tuo klausimu būtų parašyta Informacija. Pateikta, jog vietoje brangių valiutų ant mirusiųjų kapų būtų aukojama lietuviškiems reikalingams.

Tėv. Alfonsas Bernatonis pranešė, kad 1984 kovo 1 ruošiamą didelę ekskursiją į šv. Kazimiero jubiliejaus minėjimą Romoje. Kovo 4 šv. Mišias šv. Petro bazilikoje aukos šv. Tėvas. Kelionės traukiniu iš Heidelbergo kainuos 214 DM. Visos išlaidos sieks 600 DM. Suvažiuos apie 1.000 lietuvių iš viso pasaulio.

Suvažiavimo įvertinimą pateikė Vokietijos LB valdybos pirmūninkas atstovaujantis mokyt. V. Bartusevičius, apžvelgdamas iškelto klausimus ir galimus jų sprendimus. Patebėjo, kad LB statuto, nors ir senstėjusio, visgi reikia laikytis, bet taip pat nereikia užmerkti akių prieš gyvenimo keliamus reikalavimus.

Po vakarienės pilies salėje Vasario 16 gimnazija atliko gražią meninę programą. Prisirinko pilna salė žiūrovų. Vokietijos LB Tarybos rinkimų komisija buvo ką tik baigusi skaičiuoti balsus ir jos pirmūninkas Jonas Vitkus pranešė rinkimų rezultatus, kurie buvo sutikti triukšmingais plojimais.

20 asmenų gimnazijos choras, vadovaujamas mokyt. Arvydo Paltino, padainavo 4 liet. dainas.

1972 m. rudenį rusų okup. Vilniuje lietuviai stovi eilėje,

Mokyt. Živilės Grodbergienės išlavinta 8 porų tautinių šokių grupė, dviejų akordeonų (M. Balaišytė ir M. Buivys) palydima, šauniai sušoko Malūną ir Pakeltkoji. 7-ųjų asmenų orkestras (trūkiai pagrojo porą poikų ir Pakeltkoji. Erina Seidlerytė padėklavo Putino-Mykolaičio "Tėvų šalis". Garsiais plojimais buvo sutiktas pranešimas apie VLB Memmingeno apylinkės pirmūninko K. Radzevičiaus atvežtą ir gimnazijos orkestrui padovanotą muzikos instrumentą. Kiek anksčiau iš Darmstado (Griesheim) Stasys Šimkus gimnazijai atgabeno naudotą pianiną.

Po programos, kartu su tą pat dieną į suvažiavimą susirinkusiais mokinių tėvais, vakarota. Daug dainuota ir juokauta iki vidurnakčio.

Sekmadienį, dar nespėję išsivazinėti darbuotojai ir mokinių tėvai dalyvavo moksleivių pamaldose. Šv. Mišias atnašavo gimnazijos kapelionas kun. J. Dėdinas. Ateitintinkai suveidino vaizdelį Kristaus Kamaliaus gyvenimo temą. Netrukus ir liet. švenčių.

Suvažiavimas baigtas bendrais pietumis.

(Bus daugiau)

— Jei aš būsiu išrinktas Demokratų partijos kandidatu prezidento pareigoms, tai aš į viceprezidento pareigas pasirinksiu moterį. — pareiškė Jesse Jacksonas.

Prof. VIKTORAS BIRŽISKA

Visu lietuvišku kultūringu frontu prieš aziatų šėliną mūsų Vilniuje!

(Tęsinys)

Tokie aziatų žygdarbiai okupuotoj Lietuvoj turi aiškų tikslą: prisidengus "retorsijų" šūvy šalis". Garsiais plojimais buvo sutiktas pranešimas apie VLB Memmingeno apylinkės pirmūninko K. Radzevičiaus atvežtą ir gimnazijos orkestrui padovanotą muzikos instrumentą. Kiek anksčiau iš Darmstado (Griesheim) Stasys Šimkus gimnazijai atgabeno naudotą pianiną.

Vakarų Europos valstybės, savo laiku nesigriebusios tinkamų priemonių alstatyti Vilnių teisėtai tvarkos, dabar yra užmerkusios akis ir nemato vilniečių skurdo ir lenkų budelių savavaliavimo. Išnaudodami Europos apakimą, atėjūnai banditai ruošia dirva naujiems "įvykusiems faktams". Laisvojoje Lietuvoje Progos tam turi duoti provokatorių laukiama griežta fizinė reakcija prieš lenkus Lietuvoje. Tai yra tikras lenkų "retorsijų" Vilniaus krašte tikslas. Bet susipratusi Lietuvos visuomenė niekšingai lenkų provokacijai nepasiduos!

Težino mūsų broliai Vilniaus krašte, jog Laisvoji Lietuva vizą savo širdimi yra su jais: jų kancijos, jų sielvartai yra mūsų kancijos ir sielvartai. Prikaldama XX amžiaus slaviškuosius

budelius prie kultūringo pasaulio gėdos stulpo. Lietuvos visuomenė prieš vandalus turi suburti visas savo jėgas ir sudaryti vieningą frontą. Tad visu lietuvišku kultūringu frontu remkime Vilniaus vadavimą akcija. Težino grobuonys, jog kiekvienas susipratus lietuvis aktingai dalyvauja Vilniaus kovoje! Auksokime sunkiai uždirbtus centus geležiniam Vilniaus fondui padarykime jį tiek galingą, kad jis galėtų sėkmingai nugalėti mūsų brolių vilniečių skurdą! Nepamirškime ginklų fondo, nes tik gerai ginkluota mūsų brangioji kariuomenė sugebės tinkamai atremti klastingą lenkų tykojantį afimti mūsų laisvę. Vilnių atgave, tik turėdami stiprią kariuomenę, galėsime jį atlaikyti. Siandien, lenkų šėlimo akivaizdoje, neturime laukti ramkės sudėję, kas bus rytoj. Bet visi turime susirūpinti krašto ateitimi, nuo kurios priklausys ir Vilniaus likimas. Jaunimas ir vyresnieji neatidėliodami turi burtis į šaulių eiles ir mokyti krašto gyvenimo būdą. Tegul vieningos Lietuvos balsas, smerkiantis vandalų žygius okupuotoje Lietuvoje, suskamba griežtumo balsu visame kultūringame pasaulyje. O kultūringa mūsų Lietuva neatsakys smurtu prieš savo piliečius viduje prieš lenkų smurtą Vilniuje, ko taip geidžia mūsų priešai. Nedera mums sekti lenkiškųjų "herojų" pavyzdžiu.

Naujų metų sutikimas Toronto "Vilniuje"

Kur tavo Vilniau tie spinduliai, kuriuos skleidė Lietuvai mūsų tėvynei?

Mano šis

Seniai jau bėrašiu. Nemoku paaiškinti kodėl — gal siela buvo nutilusi...

Siandien, rašant iš Toronto "Vilniaus", yra kitaip. Dabar ta malonia, čia egzistuojanti nuotaka jau nori pasikelti su mieliais Naujųjų metų sutikimais. Čia gyvena dar neseniai — tik antras mėnuo, nes dar ir "Vilniaus" vartai vos prasivėrė.

Pastatas dar nevisiškai užbaigtas, nors salės ir viršuvė spėta užbaigti, kad čia pat galėtume Naujus Metus sutikti. O iokiems "smarkučiams", kaip aš, tai kaip tik to ir reikėjo, nes kitaip Nauji Metai būtų sutikti tik sapne. Žinoma, ruošos būvė, nes laikas trumpas. O ką nors samdyti, jeigu ir būtų galima surasti, tai lėšų nėra.

Na, bet petis gi į petį, na vyrai, kas galit... O vyrai žinoma, galit! Jie gali salę gražiai išpūsti ir stulps sutvarkyti, gali ir bulvės suskusti... ir t. t. Moterims belieka tik kelakutams kaulius išrinkti, ir jų vieton pridėti ko nors skanesnio, kumpius ir pyragus iškepti, papuošti ir t. t. Po to malonus pabėdavimas — Naujų Metų sutikimas — šių

Tad visi, kieno širdyse plėkta tikra lietuviška širdis, sudarykite bendrą frontą prieš žiaurdaug laimės, sveikatos ir ramybės budelius. Į kultūringą kovą bes visiems, visiems šiais 1984 dėl mūsų sostinės, mūsų brangaus Vilniaus! (Tr.)

I. Kondratienė

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išlikimui tarnaujanti jau per 87 metus.

- SLA — stiprina kultūrinį darbą, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus daro.
- SLA — smokėjo daugiau kaip AŠTUONIS MILLJONUS dolerių apdraudę savo narius.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, narius pataraujau tik sąvalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijimą apdrausti iki \$10.000.
- SLA — apdraudžia ir taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri, yra naudinga jaunimui, siekiančiam sukurti mokesį į gyvenimo pradžią.
- SLA — valius apdraudžia pagal terminuotą apdraudą: už \$1000 apdraudus suma temoka tik \$3.00 metams.
- SLA — kurdama visas lietuvių bendroves. Kiekvienas savo apylinkėje turi veikti, jeigu joms reikia paslaugų ir kitų.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2216

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenę, Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macidino, P. Jonko, V. Stankos, J. Rauckio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnų kūrybos poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirminės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidmenojančioms, geriantis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkštelės aprašas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities šita ratūrinė studija, suskirstyta skirnelėmis. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVISKASIS PAMARIS, Henriko Tomo-Tamasiūno Romai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pateigtoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertinai į vokiečių kalbą. Labai sandingoji 335 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$6.

KA LAUMER LAMA, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 254 puslapius bei kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetės ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik šv. Jurgio Jankaus knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus laisvę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$6.

BATIKINĖS NOVELS, M. Kondeko kūryba, J. Valaškos vertimas. 304 pusl. knygoje yra 40 apsakymų novelių. Kaina \$2.

Knygos paimamos Naujienose, 1798 E. 8a, Raktas 81, Chicago, IL 60624. Užsakant padė, prašyti išsiųsti patvirtintą kvitą.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

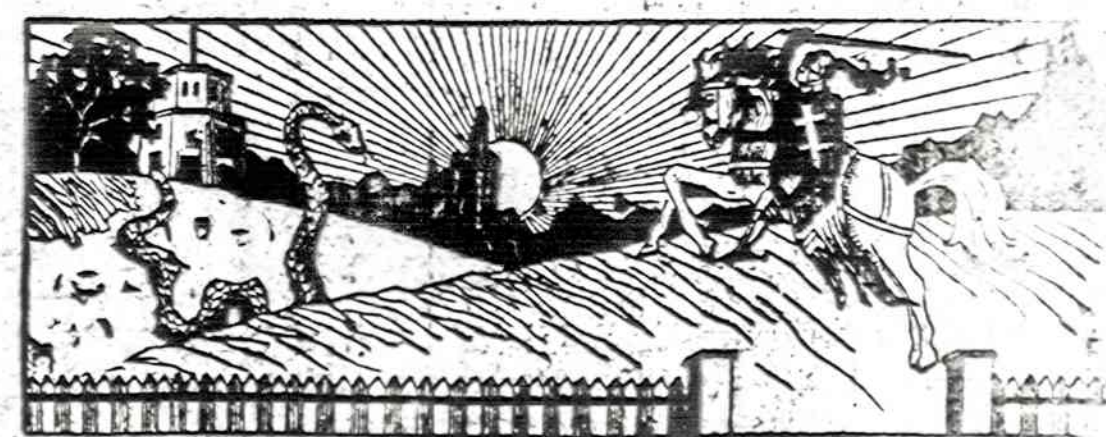
Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIODAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėję viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimui ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, parašė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$24. Kiek įsigalima, kaitas \$2.

NAUJIENOS

1798 E. 8a, Raktas 81, Chicago, IL 60624

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto šio skyriaus redaktorijai

Dėl ko jis negalėjo užimti šios vietos

— Nubėgti universitetą Kaune, vėliau dar mokinosi Prancūzijoje ir grįžęs į Lietuvą užėmė svarbią valdišką vietą. Pagrobus Lietuvą bolševikams, išbėgo užsienį ir po ilgo klajojimo atkūrė Ameriką. Ieškodamas darbo, jis užsuko į vieno Amerikos miestų laikraščio ofisą. Redaktorius klausia jo:

— Tai tamsta ieškai darbo prie mūsų laikraščio? O ką gi moki?

— Baigiau aukštąjį mokyklą, studijavau užsienyje. Neblogai susikalbu prancūziškai ir angliškai.

— Gerai. Vienas redakcijos narys pasiūlė savo atostogoms: tamsta užimsi jo vietą ir visi įvairenybių skyrių. Ar žinai, kaip vadinosi Egipto karalienės Kleopatros manikiūristė?

— To iš atminties negaliu pasakyti.

— Truputį negerai. Tokie da-

lykai labai įdomūs skaitytojams. Gal atsimenate kiek kainavo pasistatyti Babilonijos bokštą?

— Aš nemanau, kad mokslininkai apskaičiavo...

— Bet anas mano padėjėjas tuojau atsakė. Jis žinojo. Gal tamsta pasakys, kokią gėlę vartojo merginos, kad išreikšti meilę?

— Tučtuojau to nesugriebsiu. Reikėtų man pažūrėti į knygas. Ten, be abejo, surasčiau...

— Čia, Amerikoje, mes turime dirbti skubiai ir negalim eikvoti laiko knisinėjimams po knygas. Mašinos nelauks, kol tamsta savo knygas peržiūrėsi. Skaitytojai reikalauja skubių žinių ir jas reikia turėti galvoje.

— Bet, ponas redaktorius, vienam žmogui negalima visko žinoti. Aš netikiu, kad jį pirmas iš jūsų padėjėjas tučtuojau rasdavo atsakymą visiems klausimams.

T. D.

NORĖJO SUTAUPYTI

Daug eina visokiu kalbų apie skotų šykštumą ir mėgimą kalbėti. Štai viena šeštadienį skotams su žmona nutarė pamėginti skristi lėktuvu. Jie nuėjo į aerodromą ir pradėjo derybas su lakūnu. Lakūnas pasakė kainą, bet skotas ėmė smarkiai derybės kol lakūnui nusibodo visa ta istorija.

— Gerai, vežu jus už tiek. Tik žinokite, kad lėktuvas skėlėsi, ir netrukus, nes tuomet turėsite mokėti dvigubai. — Aškinu lakūnas.

Skotas sutiko ir lėktuvas pakilo. Reikia pasakyti, jog lėktuvas buvo vartomas ir sukiniamas. Po penkiolikos minučių atsuka lakūnas ir žiūri, kad nėra moters.

— Kur Tamstos žmona? — klausia jis skotą.

— O ji neseniai iškrito. — Tai kodėl tamsta nesurinkai prieš jos kritimą?

— Aš nenorėjau kelti triukšmo, kad išreikštų dvigubai mokėti.

ATLYGINIMAS

Vyras su savo žmona nuėjo į krutamą paveikslų teatrą. Rodoma meiliška filmas, kur artistas karštai glamonėja ir bučiuoja merginą. Žmona atsikūso snabzdą vyruvi.

— Pažiūrėk kaip jie daro. Kad tu nors syki parodytum tokią patrumą link manęs...

— Taip, bėpigu jam rodyti, nes už tai gautu didelį atlyginimą!

KOMPLIMENTAS

Nors lietus labai lijo, bet Kil-

pa nusprendė aplankyti savo giminės. Seimnininke, pamatiusi jį, tarė:

— Labai mums malonu, kad nepasidavęs lietui, atėjote pas mus.

— Ka gi kito gali daryti tokiame šaltame ore. — atsakė Kilpa.

LENKTYNIŲ ARKLYS

Rakutis, naktį pabudęs, ėmė balsu šaukti:

— Zuzana, Zuzana!

Rakutienė rytą klausia:

— Kas tu Zuzana, kurią tu per miegus šaukė?

— Zuzana? O... taip... Tai lenk-

tynių arklys, dėl kurio vakar su susilaužiau dviem šimtais dolerių.

Vakare, parėjęs namo, Rakutis klausia žmoną, kas girdėti. Ji atsako:

— Tavo lenktynių arklys u telefonavo iš klatės, kada tu būsi namie...

PAAIŠKINIMAS

Pasakojimas, kad kaimuose pasakojama, kad...

— Šis, uolas suvėrė buv-

leji šia ledynai...

— O kur tie ledynai dabar yra? — paklausė viena moteris.

— Jie nuėjo parsinešti daugiau uolų.

PARODOJ

Senyva moteriškė apžiūrėjo parodą. Kai įžvelgė jai paveikslą "Romas egieta", moteris pasakė:

— Matai, jie valgyti neturi ko, bet už portretus tai turi kuo užsimokėti.

MOKYKLOJ

— Dėl ko Babilonijos karalius pasistatė kabėčius sodus?

— Tikrai negaliu pasakyti, ponas profesorius, bet tur būt dėl to, kad bijojo idant vištos nesulėstų sėklų.

PAAIŠKINO

— Ką yra arčiau: Europa ar mėnulis?

— Mėnulis.

— Dėl ko tarp manai?

— Dėl to, kad mėnulį gali matyti, o Europos ne.

PAVYDUS

— Zmona, — Pasakyk, ar esi labai pavydus?

Vyras: — Kaikada.

— Zmona: — O kaim labiau?

Vyras: — Tiems, kurie yra ne-nevedę...

ATSARGUS

Ar persiai mano tėvų laiška, prašydama, su kimo mūsų vesime...

— Taip, brangioji, parašiau.

— Žinai, aš užmiršau pranešti tau, kad tėvas labai greitai užpyksta.

— Tai aš, tu žinotai ir už tai po savo laišku nepasirašiau.

NURAMINO JĄ

— Man nemalonu, Kaziuk, kad aš visa dieną turiu t tave pykti...

— Nesirūpink, mama, aš į tai jokios dėmesio nekreipiu.

ISAISKINO

— Pasakyk man, tėve, kas yra poligamija.

— Tai tokia šeima, kurioje vyras valdo ne vieną, bet dvi moteris.

NEPAGAUSI

Motina pasakoja savo dukrelei:

— Nieko stebėtino, kad tau dantis skauda. Tu per daug valgei saldinių.

— Tai ne nuo saldinių. Aš kanda saldinius visais dantimis, o man skauda tikrai vienas.

DOVANOTAS LAIKRODIS

— Tau jis dovanotas laikrodį Velykoms? Na, kaip jis eina?

— O labai gerai. Kaip automobilis! Jis daro valandą per keturias dešimt minučių.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sveikas Maiki!

— Aš noriu žinoti, ar mes dabar labiau pažengę technikos srityje per šimtą metų. Inžinieriai, kurie prieš šimtą metų pastatė Brooklyno tiltą, atliko dar didesni darbą, negu mūsų laikas pasitaiso tokie stebuklai.

— Taip, Tėve, 1933 m. suėjo lygiai 100 metų tam tiltui. Tais tuntas jungia Brooklyną su New Yorko miestu. Daugiau kaip 100,000 mašinų per tiltą kasdien pravažiuoja. Praeičių metų vasarą buvo paminėta, tūto šimtmės, tūto plotis 85 pėdos. Šoniuose trafikiui keliai, o per tiltą viduriu abiem pusėm autobusams ir traukiniams keliai. Tiltas daugiau negu myl. ilgumo, nuo tilto 2 bokštų iki New Yorko pusės 1,595 pėdos, o nuo tilto antrojo bokšto iki Brooklyno pusės — 1,562 pėdos. Tiltas statomas užtruko 14 metų. 1883 metais tiltas buvo atidarytas trafikui. Pastatymas kainavo 15 milijonų dolerių.

Darbe žuvo 26 žmonių ir pats inžinierius Roebing buvo sunkiai sužeistas. Tiltas toks aukštai, kad didžiausi jūros laivai gali praplaukti, 1883 m. gegužės 14 a. tiltas atidaryme dalyvavo prezidentas Chester A. Arthur.

— O kas, Maiki, tiltą statė?

— Statė imigrantas inž. A. Roebing. Statybai suvartota 3,515 mylių ilgumo, vienos lygams 15 1/4" storumo. Mūsų laikų inžinierius stebina Brooklyno tiltas, je dydis, guiško stiliaus didingi bokštai, plotis ir aukštis. Tas tiltas prilygsta prie didžiųjų senųjų statybos stebuklų.

— Kai aš atvykau į Ameriką, tai per Brooklyno tiltą pravažiuavau su taksi. Soferis mane atvežė į Hoboken, N. J., ir atlupo \$15. Aš protestavau, bet nieko nepesiau. Tu, Maiki, jeigu kada nors nuvyksi į New Yorką, pamatyk tą stebuklingą tiltą virš East River upės.

— Taip, Tėve. Tais laikais nebuvo tokių mašinų, kokias dabar turime, o jie sugebėjo padaryti su paprastais įrankiais. Buvo žmonių genijų savo srityje. Pav., kai buvo iškastas Suezio kanalas tarp Viktoržemio jūros ir Raudonojo, italų kompozitorius Verdi parašė operą "Aida", kuri apvaikavo to laikotarpio laimėjimus.

— Progresui nėra galo, Maiki. Dabar žmonės net ir mėnulį buvo nuskrudę ir sugrįžo sveiki.

— Lik sveikas, Tėve. Kitą kartą pasikalbėsime apie kitus stebuklus.

— Iki pasimatymo.

• Buffalo bažnyčioje viena mergaitė užsidėgė cigaretę ir užrūkė. Ji buvo areštuota ir teisėjas jai nubaudė \$25. Mergina bandė teisintis, jog jei bažnyčioje gali ma smilkinti kadytus, tai kodėl ne tabaką?

• Ne tas yra meistras, kuris pradeda bet kas, kuris užbaigia.

SKAITYMAS

Man valandas dabina, nustotą ramybę sugrąžina. Mažina apmirusią jau vilį — ir vėl galiu aš kilti ir siekti savo idealo, aukoriamasi jam be galo: save į Plunksną Sesę dėti ir ją karščiausiai paribėti, per ją išlieti visą sielą į Žodžio Viešpatiją mielą!

Aras Vitkuskas

NEMIEGA

Gdytojas: — Ar tamsta miegodamas kalbi?

Pacientas: — Ne, aš kalbu kuomet kiti miega.

— Kaip tai?

— Esa universiteto profesorium.

NUSIRAMINO

Vyras vaiką su savo žmona. — Tai ga jis susiūpino.

— Žinai, tasbūnė an: savo stalo palikod \$20.

— Bet aš jį ten ropstėbėjau.

— Aiskina ji.

— Tai labai gerai. Jei tu nebebeji, tai ir rinkas kitas jų nepamatys.

KING OF THE ROAD

Aš pabėgau iš gimtojo krašto, Kaip tas valkatų "King of the road", Tik su pypke ir sauja tabako, Be sviestuko ir žiaunelės Brot.

Rytuos patrankos nuolat dundėjo, Kas minutę arčiau ir arčiau. Tėvo Stalino "laisvė" skubėjo "Išvaduoti" mane kuo greičiau.

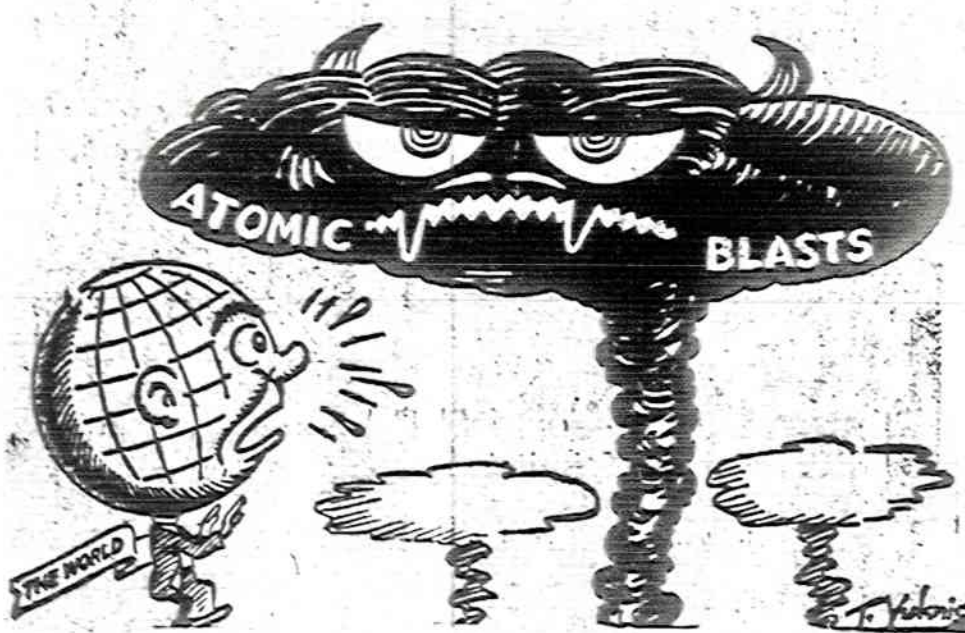
Ir taip alkanas, basas, nudriskęs Vos tik pasiekiau Rein'o krantus, Sutikau begurksnojančius "whisky" Kremliaus "bosų" draugus — alijantus.

Ten jie priglaudė mane bedalį, Kaip kvisingą nacių kleimuoat, Ir tuoj išvežė į rytų šalį Kremliaus meškai mane sudoroti.

Išlydėjo mane jankiai — ponai Main'o slėniais, gražiai žydinčiais, Pagaliau ir sustojo vagonai Prie pat GERA stoties paryčiais.

Kai sargybas karštai glamonėjo "Dienst" vagonė blondinė pana, Netikėtai ir man čia atėjo Laisvės rytmečio laukta diena...

Stab-Gefreiten

PAMATYS

Automobilių agentas įkalbina, ja pirkėjui:

— Su šia mašina tamsta pamatysi pasaulį.

— Ši ar aną? — paklausia pirkėjas.

AUKSTAS ŽMOGUS

Prie anglų karaliaus Jokūbo I-mojo buvo akredituotas prancūzų pasiuntinys, negalis didelių protu pasigirti.

— Ką manai apie tą žmogų, — paklausė karalius lordo Bacono, anam iš audiencijos išėjus.

— Tai labai aukštas ir gerai sudėtas vyras, — atsakė Bacon.

— Teisybė, bet ką tamsta manai apie jo galvą?

— Aukšti žmonės labai panašūs į pilį, kurios viršutinis bokštas, paprastai, būna tuščias...

TAUPYMAS

— Noriu pirkti termometrą. Kokius tamsta turite?

— Turime Fahrenheit ir Reaumura.

— Kuom jie skiriasi?

— Prie Fahrenheit vanduo užverda su 120 laipsnių, o prie Reaumura — 80 laipsnių.

— O, tai duokite Reaumura, nes jis nereikalauja tiek karščio.

PASIKALBĖJA

Medžiotojas užėjęs pas ūkininką klausia, ar negalys gauti pieno arba kiaušinių. Atsakymas buvo, kad ne.

— Tai kodėl? Juk turite. Štai vištų ir kelių karves?

— Tai kad vištos pieno neduoda...

— O kiaušinių?

— Karvės kiaušinių nededa.

IT'S AMAZING!

• Moterų niekad nesuprasi. Kai vyras pradėjo girti jās u. tėvė, ima mažučiu "Bathing suits", tai jos saiga ėmė vaikščioti ilgose vyriškose kelnėse.

• Nepasitenkinkime vien politiku — būkime kūrėjais ir lebdarais.

• Jei tu nemoki prižiūrėti pi-nių ir moterų, tai anie tave prižiū-

• Taip gamtos sutvėrimų ypaty-gis, kuris vadinasi chamelionas. Ji g. mta taip apdovano, kad jeigu jis vaikšto po dirvą, jo kūno spalva pasidaro pilka (kad iš žemės spalva, jeigu jis tropoja į žolę, jo kūno spalva pasidaro žalia. Yra ir daug žmonių, kurie pasivertė į chamelionus, taikod prie įvairių sąlygų, keičiant savo nuomones ir nusi-tatymus.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS. USPS 37494000

Postmaster: Send address changes to Naujienos

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, three months \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestuose:

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitoje JAV vietoje:

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

metams \$40.00
pusi metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsieniuose:

metams \$48.00
pusi metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Pajaužio perversmas

Demokratinę Lietuvos vyriausybę nuvertusioji grupelė mėgsta pasiteisinti, kad lietuviai visai nesipriešino 1926 m. gruodžio 17 dienos perversmui. Jeigu lietuviai būtų buvę nepatenkinti kelių karių padarytu perversmu tai lietuviai būtų pasipriešinę perversmininkams, bet jie nieko nedarė. Pasipriešinimo perversmui nebuvo, todėl krašto gyventojų dauguma demokratinės vyriausybės nuvertimui pritarė.

Šitas argumentas yra be pagrindo. Lietuviai keliais atvejais priešinosi demokratinės vyriausybės nuvertimui, tikrai nemokėjo tinkamai pasipriešinti. Buvo suruošti net keli ginkluoti pasipriešinimai, bet pasipriešintojai nepajėgė tinkamai pasiruošti. Jeigu jie būtų pajėgę tinkamai pasiruošti, tai gruodžio 17 dieną demokratinę vyriausybę nuvertusieji būtų buvę suimti, nuteisti ir padėti į kalėjimą.

Pirmiausia pasipriešino dr. Juozas Pajaujis, seimo narys, įtakingas valstiečių liaudininkų veikėjas, geras kalbėtojas. Mykolas Sleževičiaus mokiny, baigęs universitetą Vokietijoje. Jis galėjo ir parašyti dienos klausimais.

Dr. Pajaujis buvo ne vienas. Jis turėjo ryšius su Lietuvos kariuomenės karininkais. Nežinome, ar sąmokslas prieš tuometinę vyriausybę buvo ir aukštesnių karininkų, bet tada paaiškėjo, kad jis turėjo glaudžius ryšius su lttn. E. Tornau. Ne su žemaitijos politiku Aleksandru Tornau, bet su gusary karininku Eriku Tornau.

Plačiausi dr. Pajaužio ryšiai buvo su puskarininkiais. Įtakingiausi buvo pusk. Paliulis, A. Špokas, J. Čepaitis. Centre buvo pusk. J. Žemaitis. Jie priklausė įvairioms kariuomenės rūšims. Buvo raitelių, tankų bataliono puskarininkų, pėstininkų. Jų tarpe buvo vienas aukštas ir labai stiprus A. Dainauskas.

Jie buvo pasiruošę sukilti ir nuversti sukilėlių pri-

smėle vyriausybę 1927 m. kovo 14 dieną. Viškas buvo paruošta.

Iki šio meto plačiau apie šį dr. Pajaužio suruoštą perversmą lietuvių spaudoje nieko nebuvo parašyta. Buvo atskirti epizodai, bet rimto rašinio ir pats dr. Pajaujis nebuvo paruošęs, nors jo rankose buvo visos to perversmo vadelės. Dr. Pajaujis vis laukė, kad ateis laikas, eilietiesiems nebus pavojaus, apie juos bus galima laisvai rašyti, bet tas laikas atėjo ir praėjo. Praėjo todėl, kad pats Pajaujis išėjo iš gyvybės, apie svarbų Lietuvos visuomeninį klausimą visko neparašęs. Jis aprašė vieną kitą epizodą bet visko neapėmė.

Vakar minėjome, kad rusų pavergtoje Lietuvoje išėjo Justo Paleckio atsiminimų knyga. Negalima tikėti, kas joje parašyta, nes knyga redagavo maskviniai. Mes žinome, kad jie gali klastoti, kas jiems ateina į galvą, kas Sovietų vyriausybei yra naudinga. Bet joje yra dalykų, kurie gali būti teisingi. Reikia neužmiršti, kad Paleckis buvo žurnalistas, Eltos direktorius, rusų pasirinktas premjeru, o kai Merkys išakrido į Rygą, tai buvo ir prezidentas. Savo atsiminimuose Paleckis aprašo, kaip dr. Pajaujis sukilimo išvakarėse buvo užėjęs pas jį. Pajaujis bijojo būti namie, kad policija, patyrusi apie ruošiamą perversmą, jo paties nesuimtų. Jam rūpėjo būti su Paleckiu, kad vėliau turėtų liudininką. Dr. Pajaujis daug epizodų pasakojo apie ruošiamą perversmą, bet kad jis praleido naktį pas Paleckį, tai niekad neužsiminė. Kelis kartus jis buvo užėjęs į Naujienas. Buvo prašytas parašyti apie 1927 metais ruoštą perversmą. Visuomet jis prižadėdavo tai padaryti, bet neparašydavo.

Dr. Pajaujis, apie vidurnaktį atsiradęs Paleckio bute, atsiprašinėjo, kad taip vėlai ten atsiradęs, o vėliau, kai su Paleckiu išmetė po taurelę degtinės, tai Paleckis šitaip aprašo:

— O aš, žinote, ne šiaip sau sumaniau nakvoti svetur. Namuose man pavojinga. Jūs nieko nesate girdę?

— Tikrai gaudus — kad neva kažkas ruošlama prieš Smetoną...

— Tas "kažkas" turėjo vykti šianakt. Kauno iguloje viskas paruošta sukilimui. Išlikimui demokratijai karininkai, o ypač puskarininkai turėjo išvesti kariuomenę į gatvę ir nuversti fasadą ir likviduoti vyriausybę.

— Bet viskas, jei neklystu, ramu.

— Taip, ramu. Vadinasi, arba viskas pavyko be triukšmo, kaip ir buvo numatyta, arba viskas žlugo".

(J. Paleckis, atsiminimai, 177 psl.)

Yra pagrindo manyti, kad toks pokalbis tarp Justo Paleckio ir dr. Pajaužio įvyko. Mažiausiai, jis galėjo įvykti. Vėliau jiedu išėjo į gatvę pasidalyti, ar yra kokių ženklų apie perversmą. Iš Paleckio buto jiedu išėjo į Laisvės Alėją, bet jokių perversmo žymių nepastebėjo. Tada Paleckis nuėjo savo keliais, o Pajaujis nusukubėjo į seimo rūmus. Ten jis patyrė, kad sukilimas žlugo. Keli karininkai ir daugybė puskarininkų buvo suimti, o apie vidurdienį Voldemaras informavo seimą apie ruoštą perversmą. Voldemaras, patyręs, kad Pajaujis buvo seime ir klausė jo pranešimo, pareikalavo, kad seimas tuojau jam išduotų Pajaujį. Seimo nariai neskubėjo to padaryti, tai Voldemaras pakartojo savo prašymą. Jis norėjo, kad dr. Pajaujis būtų jam atiduotas, nes jis buvęs vyriausias perversmo ruošėjas.

Seimas, kaip vakar buvo paminėta, klausimą svarstė. Vieniems atrodė, kad nereikia leisti perversminėi vyriau-

Vilniaus Šv. Stanislovo katedra-bazilika. Vaizdas nuo Gedimino pilies bokšto.

RUSŲ PAVERGTOJE LIETUVOJE

JUSTO PALECKIO SŪNAUS
NAUJOS PAREIGOS

"Komunistas" Nr. 11 (1983 metų lapkričio mėn.) pranešė, kad Jostas Vincas Paleckis gavo naują paskyrimą Vilniuje. Jis yra antras Justo Paleckio sūnus, gimis jau Antrojo Pasaulinio karo metu, 1942 m. Jis yra baigęs Vilniaus universitetą ir parlajos Centro komiteto Užsienio skyriaus vedėjas. Paskutinės jo pareigos Maskvoje buvo užsienio reikalų ministerijoje, kur jis ejo spaudos skyriaus vedėjo pavaduotojo pareigas. Dabar jis yra paskirtas Lietuvos komunistų baigęs Vilniaus universitetą ir parlajos Centro komiteto Užsienio

skyriaus vedėju. Seimo nariai turėtų teisti perversmininkus. O kitiems atrodė, kad dėl šventos ramybės, būtų galima atiduoti. Klausimą apsvačius, prieita prie balsavimo. 45 seimo nariai pasisakė prieš dr. Pajaujį atidavimą prokuratūrai, o 30 narių buvo už atidavimą.

Seimo dauguma atmetė Voldemaro reikalavimą. Seimas nutarė dr. Pajaujį prokuratūrai neisduoti. Voldemaras, gavęs tokį seimo daugumos nutarimą, tuojau nusukubėjo pas prezidentą Smetoną ir gavo jo įsakymą tuojau paleisti seimą.

Perversme dalyvavusiems karininkams, puskarininkams ir kariuomenės buvo suruoštas karo lauko teismas. Dr. J. Pajaujis, lttn. E. Tornau ir puskarininkui J. Žemaitiui buvo paskirtos mirties bausmės, o kitiems teks kalėti ilgus metus kalėjime. Dr. Pajaujis, lttn. Tornau ir pusk. Žemaitis turėjo rašyti Smetonai pasigailejimo prašymus. Mirties bausmė jiems buvo pakeista kalėjimu iki mirties. Jie buvo išleisti iš kalėjimo karo pradžioje.

Tvirtinti, kad niekas nesipriešino 1926 m. gruodžio 17 dienos perversmui — negalima. Seimo narys dr. Pajaujis ir lttn. Tornau ruošė perversmą prieš Voldemaro vyriausybę. Visi išaiskinti perversmo dalyviai buvo suimti ir nubauti. Pats seimas, 45 balsais prieš 30, nutarė perversmą ruošusio dr. Pajaužio nebauti.

Perversmo šalininkai dar ir šiandien bando ieškoti argumentų prievartai pateisinti, bet šitas jų argumentas netinka. Kultūringame pasaulyje jie tikrai savo apjuokini, vartodami netikslūs ir neteisingus argumentus.

nio ryšių skyriaus vedėjo pavaduotoju.

To skyriaus vedėju kiek anksčiau buvo paskirtas rusas M. Sadvovskis, kuris nėra išjęs jokio diplomatinio mokslo ir nebuvo studijavęs universitete.

— Lietuvos valstybiniame opere ir baletu teatre po 10 metų pertraukos buvo vėl pastatyta Puccini opera "Bohema". Pagrindinius vaidmenis išpildė I. Mulkėvičiūtė, J. Čiurlaitė, S. Jonaitis, G. Grigorianas ir S. Lartinas.

— Gruodžio pradžioje Kaune vyko tradicinė kaimo šventė "Grok. Jurgeli", į kurią iš tolimiausiu Lietuvos kampelių atvyko beveik 400 muzikantų. Pirmą vietą laimėjo Kauno "Litekso" kaimo kapela "Vija".

— Spailo 7 d. Kauno rajono Krusinkų kaimo gyventoja Petiliū Krusinkaitė dorėjo runkelius. Netoliese ganėsi karvė, sukinėjosi katė. Kiek atokiau stūksojo miškas, priklausantis Saliskų girininkijai. Darbais užsiėmusi moteriškė nepamatė, kaip gretimais pasirodė medžiotojų būrelis. Tik driokstelėjęs šūvis ją privertė krūptelėti. "Nejau karvė!" — persmelkė mintis. Mat, vieną sykį įkaušę medžiotojai nušovė jautį.

Šis karvė nekliuvo. Užtai paslika liko gulėti netoliese vaikščiojanti katė. (E. L.)

— Irano kariuomenės vadovybė pranešė, kad irakiečiai planuoja dar vieną įsiveržimą į vaikišiojanti katė. (E. L.)

AUGUSTINAS PASKONIS

Marijampolės Karo mokyklos ir jos kariūnų likimas

PIRMIEJI KARO MOKYKLOS ŽINGSNIAI

(Tęsinys)

Lagerio rajone dažnai pavieniai kaliniai ką nors dirbdavo: taisydavo šaligatvius, raudavo žoles ar ką nors panašaus dirbdavo. Praeidami esesininkai beveik visuomet dirbančius kalinius apmušdavo. Dažnai mušdavo ir spardydavo net iki užmušimo. Mušamas kalinys atsiklaupdavo prieš mušėjus ir galvą prispausdavo prie žemės, kaip šunytis.

Cia vokiečiai esesininkai buvo lyg dievaičiai. Kartą pastebėjau, kad lageryje dirba civilinis tarnautojas. Jis kartais pasirodydavo netoli mūsų barako, o jo dukra dažnai stovėdavo netoliese ir žiūrėdavo į mus, kai mus varydavo į darbus.

Vėliau sužinojau, kad tas civilinis tarnautojas yra Lietuvos vokiečiai. Pradėjau ieškoti progos jo paklausti, kas dedasi Lietuvoje. Kartą man valant aikštę,ėjo pro šalį to tarnautojo dukra. Aš ją prašėkinau, klausdamas, gal ji žino, kas dedasi Lietuvoje. Ji tuoj susidomėjo manimi ir pradėjo su manim kalbėti. Bet, nelaimė, to tarnautojo mūsų viršininko pavaduotojas pastebėjo. Staiga sušuko žverisuku balsu bėgte pas jį. Tuojau nusivedė į lat ai dulkėtą žemės plotą, kur buvo

smulkus smėlis, sumaišytas su sutrintomis durpėmis ir ėmė vaikyti po tą dulkėtą plotą: greit bėgti, gult, šliaužti ir vėl kelti... Ir tol šėlo, kol nebeatgavau kvapo. Burna ir nosis buvo pilnos juodų dulkių, o akimis vos bemačiau.

Dažnai, kai sugrįždavom iš darbų ir jau būdavom prie pat barako, jei jo komandos "stok" tinkamai neįspildydavom ar per kreivai rikiuotėje sustodavom, tada turėdavom žaisti eiti aplink baraką. Žaiste einant, labai greit pakisdavo kajas, ir nemažai vyrųkų tuojau išsivisdavo. Tada apsiptoję esesininkai šaukdavo ir spirdavo į užpakalį. Jei kas nepatikdavo, kartais pastatydavo lietui lyjant prieš vėją. Ir taip išstovėti reikėdavo valandomis. Taip kartodavosi beveik kasdien. Jau po mėnesio vyrųkų nosys ištiso ir žandikauliai išlindo. Niekad nemaniau, kad tokioje kultūringoje tautoje yra tiek daug sužverėjusių žmonių.

Mes gi jokiam vokiečiui nieko blogo nebuvom padarę, o vokiečiai su mumis elgėsi blogiau kaip su gyvuliais. Kiekvienas pasidėdavo sau, kad, jei po karo dar liksime gyvi, tai keršysime kiekvienam vokiečiui, nežiūrint kur jis sutiksims.

Kartais man tekdavo nueiti į sandėlį pakeisti visai susidėvėjusias ir suplyšusias darbo rūbas. Sandėlyje tu rūbų buvo begalė. Kartą ten mušė pamatiau tarp tų rūbų rūbą vaikščiojanti kalinij. Gį žiūriu — kun. prof. Yla. Jis tuo metu išdavinėjo kaliniams rūbus. Apsidavęs aplinkui, ar niekas nemato, tyliai užkalbinau. Jis parodė žen-

klą, kad būčiau labai atsargus. Vistik keliais saimiais apsiukeitėm.

Po to įvykio dar teko keletą kartų būti sandėlyje. Ir taip aš iš jo sužinodavau daug naujienų. Svarbiausia naujiena buvo, kada jis pranešė, jog sąjungininkai jau išsikėlė. Tai reiškė, kad mūsų laisvė jau nebetoli. O po sąjungininkų išsikėlimo ir mūsų žverys kiek sušūnėko.

Netrukus mums paskyrė naują vadovą. Tai buvo Čekoslovakijos vokiečiai, SS puskarininkis, kuris grįžo iš fronto sužeistas, bet jau išgyjęs. Tuo tarpu abu senuosius esesininkus — žveris išsiuntė į frontą. Naujasis mūsų viršininkas jau buvo visai kitoks žmogus. Jis šaukdavo ant mūsų tik kada matydavo aukštesni viršininkai, arba išvedė kur nors į aikštę ar į krūmus rikiuotės karštam apmokymui. Šiaip visur elgdavosi žmoniška.

Naujasis vadovas perėmęs pareigas, jau neberekėjo eiti priešpiet ir parastus darbus; ėjoim tik karštas rikiuotės apmokyma. Visokie dieniškai ir ankštiniai kankinimai pasibaigė.

ISSINTIMAS Į KARALIAUCIŲ

Naujasis viršininkas nebėgė teko būti su mumis — vos kelias savaites. Maždaug po trijų mėnesių Stutthof kankynės perėmė Luftwaffe, Luftwaffės karių priežiūroje mus išvežė į Karaliaucius, priešlėktuvinį artillerijai apkasų kasti. Tie Luftwaffės kariai buvo jau visai kitokie žmonės. Čia ir maistas buvo geresnis, ir mes pasi-

jutome ir vėl esą žmonės. Niekas nesikabinejo ir nešūkavo be reikalo. Prie priešlėktuvinį patrankų nedaug reikėjo dirbti. Mūsų stovykla buvo už miesto, apie trys kilometrai atstu. Laisvu laiku galėjom nueiti ir į miestą. Pro Karaliaucius teka Prege upė. Čia pora laivų net iš Lietuvos buvo sustoję. Tuojau buvau nuejęs aplankyti atplaukusių tautiečių. Daug ką išgirdau apie Lietuvos padėtį.

Mums čia bebūnant, pergyvenom didįjį Karaliaučiaus bombardavimą. Pabėgę iš miesto į laukus, sugulėm ant žemės. Iš trijų kilometrų atstumo žiūrint, atrodė, kad ant miesto nusileido pragaras. Nuo padegamųjų bombų sukeltos liepsnos kilo į padanges. Šturpūs bombų sprogimai drebino žemę. Mums begulint ant pilkos žemės, virš mūsų skrido švilpdami priešlėktuvinį patrankų sviediniai. Kadangi mes nesupratome, kas yra tas banginantis švilpimas, tai labai bijojome. Atrodė, kad bombos krinta ant mūsų. Iš baimės kai kurie sulindo į netoliese esanias sienos kupertas. Projektorių kryžminės šviesos gaudė lėktuvus. Jų nušviesti lėktuvai aiškiai matėsi beskrenda virš miesto. Aplinkui juos sproginėjo priešlėktuviniai sviediniai, bet lėktuvai kaip skrido, taip ir skrisdavo. Jų skrido likimai, bet numuštą tematėme tik vieną. Tas pats buvo ir antrąją naktį. Atrodė, kad iš miesto liks tik griuvėsiai ir degėsiai.

(Bus daugiau)

K. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokin adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikoje
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
ir kas antrą seštdienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-3553

Service 855-4506, Page 6655

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
1907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLÉCKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

NEKTU, PUSLAPIS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popie-
dvietį. 5-7 val. vak.
Office telefonas: 776-2886,
Residencijos telefonas: 448-5548

FLUBIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostos, inkstų ir šlapimo
akų chirurgija.
5020 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33714
Tel. (813) 321-4206

PERKRAUTYMAI

MOVING
Laidojimas - Pilna apdovano-
jimas KAINA
umam Master Chari-
je ir VISA kortele.
K. BERENAS. Tel. 925-8066

MOVING

Andrusas perkrautymas
ir įvairių statymų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-3996

SOPHIE BARCUS

KA JIJO SEIMOS VALANDOS
Seštdieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.
Adresas - Aldona Dautas
Telefonas: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZIS BRAZDIONYTIS
Programos vedėjas
Kasdien nuo pirmadienio iki pen-
tadienio 8:30 val. vakaro
Visos laidos su WCEV studij-
nais 1400 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
su WTSP stoties 1110 AM bangos
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. 778-5874

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Zemaičių Kultūros klubo metinis narių susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 18 d., 1 val. popiet, Anelės Kojak salėje, 4500 S. Taiman Ave. Nariai prasomi atsiųsti, nes jau laikas užsimokėti duokles. Bus vaisės, Rozė Didgalvis, raš.

Lietuvių Tauragės klubo metinis narių susirinkimas įvyks sausio 22 d., 2 val. popiet Saulių salėje. Nariai prasomi dalyvauti. Bus naujos valdybos rinkimai. Po susirinkimo bus vaisės. Valdyba

ZEMAIČIŲ ŽEMEI

Kad laime įstengtum žydėti - Krauju tavo laistau krūtinės; Keliai kad būtų tavo žvaigždėti - Negailla būtis akmeninė.

Jei žemėje dargana siaučia Ir žiaurus aplanko vėjai, Mūsų brolių belieka vien graučiai Neliūskime, brangūs arėjai!

Paskelbkim pasauliui teisingą Mes savąją degančią valią! Juk mūsų krūtinės nestinga Drąsos nugalėti nevalią. Mylėkime savąją šalį,

Kas vargančią verksmą tik

Kas žemei teisingas, tas gali

Už žmones prarasti net širdį.

Butkų Jūzė

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

MEDICAL FACTS

NATIONAL OSTEOPATHIC MEDICINE WEEK TO BE OBSERVED JUNE 1-7, 1980 BECAUSE...

DOCTORS OF OSTEOPATHY D.O.'S ARE THE FASTEST GROWING HEALTH CARE PROFESSION. A KELLOGG FOUNDATION STUDY PROJECTS A 71% GROWTH FOR THE OSTEOPATHIC PROFESSION DURING THE 1980'S.

MANIPULATIVE THERAPY PROVIDES PATIENTS WITH AN ADDED DIMENSION OF TREATMENT.

D.O.'S PRACTICE HOLISTIC MEDICINE, TREATING THE WHOLE PATIENT AND NOT JUST THE DISEASE OR INJURY.

90 PERCENT OF ALL D.O.'S ENGAGE IN PRIMARY CARE MEDICAL PRACTICES WITH OVER 50 PERCENT LOCATED IN SMALL TOWNS AND RURAL AREAS.

Algirdas J. Kasulaitis

LIETUVOS LAISVINIMO PROBLEMOS

Algirdo Kasulaitis pranešimas, skaitytas VLIKo seimo simpoziume 1983 m. lapkričio mėn. 12 d. Detroito.

(Tęsinys)

2. Nemažiau svarbus santykių su Liet. Bendruomenės sunor-
mavimo reikšmės. Labai džiaugiamės, kad ta linkme pasuktas. VLIKas turėtų energingai siekti veiksmingo sutarimo ir tokio solidarumo, kuris įgalintų abi institucijas tarnauti geriausiems Lietuvos interesams prigimtinėje poptmėje ir tinkamaisiais būdais.

3. Reikalinga ir pavergtosios Lietuvos politinė analizė. Nors ir labai sunku, reikia bandyti suvokti pavergtosios Lietuvos gyvenimo realybę, suprasti tautos nusistatymą svarbesniais politikos klausimais. Tai VLIKo darbas. Jis juk atstovauja politinę tautos valią.

4. Jau nebe pirmą kartą ke-
liu ir gyvenęsi ir geriau organi-
zuotos demokratinės akcijos bei antikomunistinės veiklos klausimais. Tai reikšia atitinkamos lektūros paruošimą, jos platinimą, seminarus, susirinkimus, demonstracijas, etc.

5. Labai svarbus ir Seinų krašto bei Gudijos lietuvių likimas. Jis nėra VLIKo užmirštas, tik gal reikalingas dar daugiau dėmesio ir akcijos.

6. Labai būtina pasisakyti būsimosios Lietuvos politinės, ekonominės, socialinės santvarkos klausimais. Sukurti būsimosios Lietuvos viziją, kurioje atspindėtų mūsų troškimai ir mąstymas. Mes gyvename laisvame pasaulyje ir galime naudotis visais jo turtais. Sėdame mieši iš Vakarų demokratijos išminties ir patyrimo, atskleiskime savo visuomenei ir dar svarbiau - jaunosios kartoms pavergtoje Lietuvoje ir čia savo nusistatymą pačiais pagrindiniais politiniais, ekonominiais, kultūriniais, socialiniais klausimais.

7. Mano giliu įsitikinimu, reikalingas ir strateginis Lietuvos laisvinimo veiklos planas, kuriame turėtų atspindėti mūsų darbo prioritetai.

8. Būtina ir toliau tęsti pasaulinę informaciją apie Sovietų nusikaltimus, ypač Helsinkio pakto kontekste, tiek per valstybines, tiek per privacias institucijas.

9. Veikti, kad nors labai teigiamai, bet iš esmės pasyvi Lietuvos okupacijos nepripažinimo politika būtų pakeista į aktyvią, veiksmingą politiką.

10. Jokiu būdu nestabdyti ko-

nas iš esmingiausių ir veiksmingiausių mūsų ginklų.

11. Stiprinti akciją prieš iš esmės negalybią, kerštu atsiduodančią OSI veiklą.

12. Pagaliau neturėtų VLIKas iš savo orbitos išjungti tokių problemų kaip lituanistinio švietimo stovio, bendradarbiavimo su pavergtųjų kraštu ir okupantu, kultūrinės politikos peržvalgos ir visuomeninių ryšių.

13. Galiausiai labai rimtas dėmesys skirtinas anglų kalba žurnalo leidimui, radijo ryšio su pavergtąja Lietuva plitimui, ir politinės akcijos dokumentacijai.

Nei manau, nei siūlau, kad VLIKas šiandien pradėtų dirbti čia jam siūlomus darbus. Tai būtų ir netikslu, ir nerealu. Tačiau manau ir siūlau, kad VLIKas nedelsdamas pradėtų juos dirbti, pirma taręs jų pirmumo eilę. Juk iš tikrųjų nėra neišsprendžiamų problemų, tik problemas, kurių niekas neišsprendžia.

Po pirmojo finalinio turo rungtynių Tbilisi sporto rūmuose, Kauno "Žalgirio" krepšinio komanda tebėra pirmoje vietoje. Finaliniuose turuose dalyvauja komandos, visos Sovietų Sąjungos aukščiausios lygos krepšinio pirmenybėse užėmusios pirmąsias šešias vietas.

Sekantis čempionato turas įvyks Kaune, sausio pabaigoje. Toliau vyksime turą geriausiai už "Žalgirį" žaidę Arvydas Sebonis ir Sergejus Jovaiša.

Jeigu aš tapčiau prezidentu, tai nesprogdinčiau nė vienos atominės bombos, kol Sovietų valdžia jos nesprogdintų. — pasakė senatorius Alan Cranston.

Man atrodo, kad svarbiausias dalykas yra išstumti Reaganą iš Baltųjų Rūmų, — pareiškė senatorius John Glenn.

Po Pietų Korėjos lėktuvo numušimo, Australijos pašto tarnautojų sąjunga du mėnesius atsisakė liesti iš Sovietų Sąjungos ateinančių pašta.

Žmogaus akys pradeda silpnėti nuo 25 metų amžiaus.

Mirus pedagogui
JONUI VALAIČIUI,

jo sūnams — inž. Jurgiui, buvusiam VLIKo nariui, dr. Jonui ir artimiesiems nuosirdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

VYRIAUSIAS LIETUVOS ISLAISVINIMO KOMITETAS

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aukstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

"Mano tėvynė: ne Sovietų Sąjunga, o tik Lietuva"

1983 m. gruodžio mėn. 22 d. Drauge M. Drunga parašė vedamąjį — dialogą su tariama grįžusia iš okupuotos Lietuvos Amerikos lietuvaite. Vedamąjį jis pavadino — Mano tėvynė: ne Sovietų Sąjunga, o tik Lietuva. Lietuvaite būk grįžusi iš "Rodos", draugijos, viešnagės, kuriai vadovauja kvilingas gen. Petronis.

Nors Drunga aiškina, kad jis kalbasi su moteriške, bet iš po kalbio gaunasi supratimas, kad jis kalbasi su savimi. Mano brolis sūnus tokį pokalbį rinko, kuris kalba pats su savimi, vadindavo kvankstelėjusiu. Jeigu Drunga nebūtų "katalikiško Draugo" redaktorium, tai niekas ir jo kvailius svailetojimus nekviestų dėmesio.

Ta antroji Drungos pašneko — pareiškia, kad jai nusisiplauti ant to pasaulio ir jo reakcijos. Na, žinote ką? Norint siplauti į pasaulį ir jo reakciją, reikia turėti didelę burną ir joje gerokai siplaudų. Ak, teisybė, pas remianuosius visko yra tiek daug, o ir siplaudų — kalnų kalnai. Net ir Dunojus jų pilnas. Užteks asplauti visą pasaulį. Tėvams Marijonams reikėtų ruošti dideliame pastatui pastatyti. Pini-gų nepritrūks. Davatkėlės duonios.

Sneka, kad vykstanta okupuota Lietuva lankyti ten kalėjime uždarytų, yra piktas blefas. Kada, kam komunistinė valdžia leido kalinį aplankyti? Kam ginti okupanto samdinius? Juk tik samdinių dėka okupant-las gali vykdyti mūsų lautos žu-dynes... Nejaugi Drunga tik va-kar gimė, kad nežino kokių arš-kečių kelių turi keliauti rusų pa-vergtoje Lietuvoje lietuvis, ne-parsidavęs rusui už vergą. Šitie-jai štai ką byloja:

— Nuo to visokio melo net alsuoti baisu. Tu mylėk mane, kokia dabar esu... suvargusi, kryžiuojama Lietuva.

Arba: Rojus rytojus, sutruko komu-nisto vadžios ir vėl viskas iš pradžių.

Taip rašo nebaigę universite-tų vargšai kolchozų vergai. Jų gyvenimo pamatyti neleidžia raudonieji komunistinio dievai. Supuolinius... ar kas kurį pa-mokė? "Čia mano namai", teigė K. Zoromskis, surengęs paver-gtos Lietuvos komunistų smet-o-nėlei paveikslų parodą. "Per tą laiką parašiau jau keliolika no-velių, kurių šešios ar septynios buvo atspausdintos (Argi ne sa-liamoniška išmintis? — P. L.). Tik, žinoma, slaptyvardžiu. Esu parašęs ir keturis romanus. Jei ką geresnio suirsiu, patikėkit, tie darbai grįš į Lietuvą. Čia ma-no namai". (Gimtas Krašias, 1983 m. rugpjūčio 25 d.).

Iš Gintojo Krašo pasimokęs Drunga, porina: Mano tėvynė ne Sovietų Sąjunga. Išeitu, kad M. Drunga ir K. Zoromskis vie-nos minties: mylėkim komunist-us. Neapkęskime tų, kurie ko-voja prieš juos. Mums tėvynės laisvė tik didelis spaudalas, ku-rį apspaudysim visą pasaulį. — Tu, ką? Jeigu jau dvikojai taip užsimoja, lai jiems padeda komunistiniai dievai.

"Šitokios dvasios žmonės rei-čia gerbti, nes nedaug Lietuva turi didvyrių, kurie rašo mal-das:

Tvirtovė Kremlius — laidas [mūsų laimės. Ištisia ranka Stalinas — pirmyn: Te Leninas mūsų vėliavą [palaimins, I amžius žodžiai rita! "pirmyn".

Tik dabar, nepriklausomybės duona išmitęs mūsų kūrėjas nuoširdžiai džiaugiasi, kad ji sveikina Lietuvą pavergusios Maskvos "aukštųjų bonių mels-va šypsena", kurią jis glaudžia širdyje lyg brangų turtingą, Lenino ir Stalino sukurta. Tik dabar Volga yra "mūsų Nemuno moti-na". Keleivis: istorinis posūkis į šunkelį...

Ir kas šito šunkelio nepripa-žįsta, tą gimtojo krašto duona išmitėliai prigrindytų šaukste vandens, kaip stengiasi padaryti

"katalikiško dienraščio" redak-torius M. Drunga su A. Sviloniu. Laikykis, Drungel! A. Svilonis svilina ne tau vienam komu-nistinius sonus. Tavo pa'arimas, kurį Gimtas Krašias išspaus-dino Gilaudai, daugiau tikty tau pačiam: "Rašyti rečiau, ra-čiau, kruopščiau, alidžiau". P. Lengvenis

TRUMPAI

Vasario 5-tą Čikagoje bus vyčių "Lietuvos Atsiminimų" banketas. Bus jis gražioje Mar-tinique saloje, 2701 West 94th Place. Banketą rengia Lietuvos vyčiai. Rengimo komiteto pir-mininkė yra Marija Rudienė. Programos vedėju bus kun. An-tanas Zakarauskas. Dainuos so-listas Algirdas Brazis. Soksia-mas "Aido" orkestras. Kadaigi dabar yra švento Kazimiero me-tai, bankete bus pagerbtos Se-sers Kazimierietės už jų didelį įnašą į Amerikos lietuvių visu-meninį gyvenimą ir už lietuvių vaikų auklėjimą. Į banketą yra pakviestas ir Čikagos arkivysku-pas kardinolas Juozapas Bernar-din. Į jį yra kviečiami ir visi lietuviai.

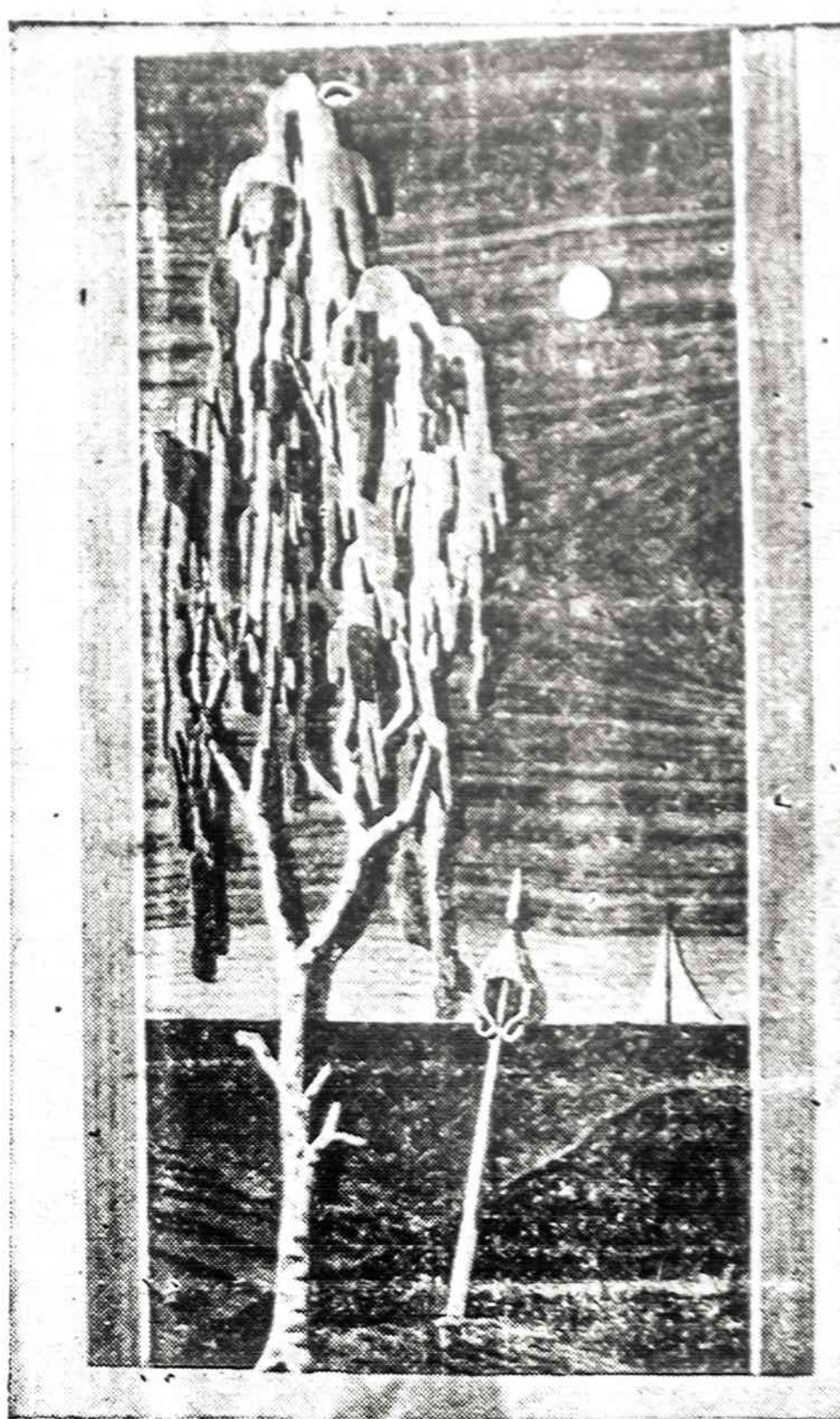
Paskambinkite 376-6489, su-žinosite apie kainą ir užsisaky-site vietą. Savo dalyvavimu ne tik paremsite Lietuvos vyčių veiklą, bet ir parodysite, kad gerbiate mūsų jaunimo auklėto-jas Seseris Kazimierietes. E. P.

SLA EKSKURSIJA KARIBŲ JÜROJE

Susivienijimas Lietuvių Ame-rikoje 1984 metais balandžio — April 29 d., rengia 7(septynių) dienu ekskursiją Karibų jūros salose.

Ekskursija išplauks iš Miami, Floridos, norvegų laivu, "Sky-ward". Lankysitės Meksikos Yucatan Cancun ir Conzumel salose. Aplankysite giles senovės Maya ir taip pat tropinį re-zortą Key West.

Kelionė ištisą savaitę bus to-

Beržas Lietuvos pajūryje
(Laurinavičiaus drožinys)

kia turtinga geriausiu maistu, pramogom, muzika, šokiais, me-nu, taip kad spalvingi prisimini-mai jūsų mintys niekad neiš-blys.

SLA ekskursijos reikalais, už-sakant vietas laive jau da-bar prašoma susisiekti — kreip-tis į American Travel Service Bureau, 9727 South Western Avenue, Chicago, Ill. 60643. Tel. (312) 238-9787.

Visi yra kviečiami dalyvauti šioje Susivienijimo ekskursijoje.

Kainuot nuo \$1,175 iki \$1,275. Įtęs kainas įeina ir susisiekimas lėktuvu iš bet kurio miesto.

Florida JAV priklauso nuo 1839 metų.

— Darysiu viską, kad pasaulis būtų saugesnis, — pasakė Wal-ter Mondale.

• Arkansas valdija pasižymi savo rožėmis, i skūnių gaminami kvapai.

• Tuojais po užgimimo dram-bliukas sveria nuo 160 iki 200 svarų.

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline. Don't be a Born Loser!

YOUR DOG NEEDS VITAMINS, TOO.

Sergeant's the pet care people

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills. Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydy-tojų, visuomenės veikėjų ir rašytojų atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraščio jaunus dienas ir susirūpinimą \$3.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užakyti pastą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pri-ėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS

8700 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60629

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKIMAIM DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7742

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKETI NUOMĄ? GERIAU SKOLA.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mū-rinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garžas, Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukšto mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Butų suvėjų dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (69th St.) ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St. Tel.: 436-7878

REPAIRS — IN GENERAL (visi rūšys)

TAISO ORO VESINTUVUS, SĄLDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS.

Herman Dečys Tel. 585-6624

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsa-kymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULO paruošta ir teistėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sąduvos" išleista knyga su legališkomis formomis. Knyga su formomis gauna-ma Naujienų administracijoje.

Homeowners Insurance

Good service/Good price F. Zapolis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60642 424-9654

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadi.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. la pagal susitarimą. Tel. 776-5162 5649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais pagal susitarimą. 6606 S. Kedzie Ave. Chicago, Ill. 60629 Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

6 — Naujienos, Chicago, 8. III. Wednesday, January 18, 1984

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS 619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608